

ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ

16 април - 7 мај 2016

ДЕТАЛНА АНАЛИЗА
од следењето на медиумските содржини преку Механизмот
за набљудување и реакција при Институтот за комуникациски студии
(период: 16 април - 7 мај 2016)

1. Македонска телевизија – Прв сервис

Прва недела (16 – 22 април 2016)

МТВ 1 во известувачкиот период од 16 до 22 април објави вкупно 91 прилог за актуелните политички настани. Најголем број од прилозите се за: политичката криза и предвремените парламентарни избори (24 прилози), за владините проекти (12 прилози), за протестите (11 прилози), за аболицијата од претседателот Иванов (8 прилози), за работата на СЈО (6 прилози), а активностите на опозицијата (4 прилози), за суспендирањето на одлуките на министрите од опозицијата (2 прилози); за состојбата со бегалците (2 прилози), за медиумите (2 прилози), еден прилог за активностите на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски и други теми.

Во 11 прилози забележан е фаворизирачки однос кон власта и владејачката партија, додека во ниту еден нема експлицитен негативен став кон ниту еден политички субјект или поединец.

Коментари и оценки во вестите: Централниот дневник на МТВ1 во анализираниот период и во овој седумдневен период го следи трендот на поблаг тон на фаворизирање. И натаму доминираат афирмативните прилози за работата на Владата и владејачката ВМРО ДПМНЕ (16 април „Здравство: Нов оглас за кофинансирани специјализации“, 18 април „Стара чаршија: Девет дуќани добија нов автентични излози“, „Здравство: Нова опрема за амбулантата во Железарница“, 19 април „Здравство: 10 лекари ќе заминат на специјализација во Белград“, 19 април „Детска клиника: Апарат за спречување на колапс на белите дробови“, 20 април „Ќе се набавуваат три електрични локомотиви“, 22 април „Здравство: Нови инвестиции во прилепската болница“). Мал е и бројот на прилози кои ја следат активноста на опозицијата и тие и натаму се однесуваат или на промоција на партијата и програмата (21 април „Јубилеј: 25 годишнина од основањето на СДСМ“), или се критика на некоја владина политика (18 април „Министерство за финансии: Наумов: Не сум добил одлука за потпис“, 20 април „МИОА: Кирацовски: Има притисоци врз администрацијата“, 22 април „МИОА: Кирацовски: Томовска доставила неточен список“).

Во однос на известувањето за дневно – актуелните настани, посебно околу протестите, МТВ1 известува избалансирано, со обезбедување подеднаков информативен простор и за протестите на Протестирам и за оние на ГДОМ, без фаворизирачки или демонизирачки тон кон ниту еден од овие субјекти.

Трендот на објавување на ставите на сите страни (најчесто двете СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ) е забележително при известувањето и за настаните околу политичката криза и изборите и околу аболицијата.

Во прилогот од 19 април „ВМРО-ДПМНЕ: Ќе се отвора агро-бизнис зона“, телевизијата во телопот назначува дека се работи за партиска активност, иако известувањето во прилогот останува со благ фаворизирачки тон.

Користење извори: И во овој период во прилозите на МТВ1 најчесто се користи еден извор (63 прилози). Во 8 прилози се презентираат два, од кои во 6 тие се истомислечки става, додека во 4 прилози се презентирани три или повеќе мислења за темата, но во 3 тие се со исто гледиште. Во 10

прилози новинарот јасно не презентира извор на информацијата, но содржината не во манипулативни цели, туку е информативна.

Директни обраќања: Во анализираниот период видлив е мал број директни обраќања на лидерите на политичките партии – само две и тоа по едно од лидерите на двете најголеми партии СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ Заев и Груевски.

Аудиовизуелна презентација: Во 10 прилози се забележани елементи кои даваат поинаква слика за реалната состојба.

Во прилозите од „Потрошувачка кошница: Добра деловна клима за повисок стандард“ од 16 април и „Германска стопанска комора: 75% од фирмите повторно би инвестирале“ и „пензионери на пазар“ од 20 април се манипулира со изворот на информацијата при што во првиот случај тоа се неименувани соговорници (пензионер) кој изразува ставови што се на линија на фаворизирачкото информирање во полза на владината политика. Во вториот случај за иста цел е искористена изјава на неименуван германски бизнисмен.

Некритичко пренесување информација има во прилогот од 19 април „ВМРО-ДПМНЕ: Ќе се отвора агро-бизнис зона“, каде информацијата што ја презентира една партија се пренесува како факт.

Визуелна манипулација е забележана во прилогот од 19 април „Реакција СДСМ: Владата не покажа интерес за земјоделците“, каде информацијата ја следи често употребувана снимка од партиското седиште кое едвај се препознава.

Примери на фаворизирање или демонизирање политички субјекти:

- (16 април оценка на новинар) Подобрата деловна клима обезбедува добри услови за егзистенција. Минималната плата, регресот за годишен одмор и другите мерки се насочени кон намалување на невработеноста. Тука се и мерките за вработување.
- (19 април оценка на новинар) Отворање на агро-бизнис зона најави лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, како еден од зацртаните проекти на партијата
- (20 април) Германска стопанска комора: 75% од фирмите повторно би инвестирале

Втора недела (23 – 28 април 2016)

МТВ 1 во известувачкиот период од 23 до 28 април објави вкупно 75 прилози во врска со актуелните политички настани. Најголем број од прилозите се за: предвремените избори (20 прилози), владините проекти (11 прилози), протестите (6 прилози), СЈО и случајот Крпач (6 прилози), активностите на опозицијата (3 прилози), активности на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски (2 прилози), медиумите (2 прилози), влијанието на кризата врз економската состојба (2 прилози), аболицијата на претседателот Иванов (1 прилог) и други теми. Во 14 прилози забележан е фаворизирачки однос најмногу кон Владата и во помал обем кон владејачката партија ВМРО ДПМНЕ.

Коментари и оценки во вестите: Поблаг тон на фаворизирање во прилозите е карактеристика и за овој анализиран период на вестите на Јавниот сервис. Афирмативното известување е во прилозите кои се однесуваат на работата на Владата (24 април „Мерки: Субвенции за поквалитетен добиток“, 25 април „Здравство: Нова опрема за поликлиниката Чаир“, 25 април „Горче Петров: Реконструкција на главната улица“, 26 април „ФЗОМ: Со новите мерки прегледани 40 илјади осигуреници“, 28 април „Нова апаратура во велешката болница“, 28 април „Синдикати Сигурни работни места и редовна плата“) и за активностите на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски (23 април „Предлог-мерка: Субвенции за набавка на високоприносен добиток“, 28 април „Груевски: Кризата ќе заврши, Македонија ќе победи“). И оваа седмица мал е бројот на прилози во кои се известува за активностите на опозицијата (3), но пред се како резултат на нивното отсуство на теренот.

Користење на извори: Во 39 прилози се користи само еден извор на информирање. Во 11 тоа се два извори, но во 8 прилози соговорниците се со исти ставови за темата. Во 6 прилози се цитираат три или повеќе извори, но само во еден тие се спротивставени. Во 5 прилози нема јасно наведен извор.

Директни обраќања: Во вестите на МТВ1 објавени се вкупно 7 директни обраќања на лидери на политички субјекти. Најмногу – 3 се на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски, и по едно на лидерот на СДСМ Заев, на ПЕИ Цановски, на ФРОДЕМ, Кекеновски и на ДС Трајанов.

Аудиовизуелна манипулација: Во 7 прилози има елементи на аудиовизуелна манипулација. Главен тип на манипулирање останува во прилозите за владините проекти, каде како субјекти се претставници на владејачката партија, кои наликуваат на политички маркетинг. Истото важи и за прилозите кои се однесуваат на активностите на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Груевски („Претседателот на ВМРО-ДПМНЕ, кој беше во посета на приватна фарма во Сопиште дече дека оваа мерка треба да им овозможи на фармерите...“ од 23 април). Прилогот од 28 април „Груевски: Кризата ќе заврши, Македонија ќе победи“ ги содржи овие манипулативни елементи, но во телопот се назначува дека „Груевски промовира проект на партијата“.

Примери на фаворизирање или демонизирање аудиовизуелни содржини:

- ((23 април оценка на новинар) Субвенции за набавка на високоприносен добиток за поголеми приноси на млеко и месо, а со тоа и на поголема заработувачка, предлог-мерка на ВМРО-ДПМНЕ

Трета недела (2 – 7 мај 2016)

Во набудувачкиот период од 2 до 7 мај, во централните вести на МТВ1 објавени се вкупно 55 прилози за политички актери и актуелни политички настани. Најмногу од прилозите беа на тема предверемни избори и политичката криза (17 прилози), протестите и контрасобирите (10 прилози), влијанието на политичката криза врз економијата (4 прилози), владините проекти и инвестиции (3 прилози), активности на опозицијата (3 прилози), аболицијата од Иванов (2 прилози), работата на СЈО и случајот Крпач (2 прилози), за медиумите 1 прилог и други актуелни теми.

Во пет од прилозите што се предмет на оваа анализа се забележани елементи на фаворизирање на субјектот, во случајот Владата и владините функционери од ВМРО ДПМНЕ. Нема ниту еден прилог со демонизирачки став кон некој субјект.

Коментари и оценки во вестите: Веќе втора недела забележителен е поинаков приод во известувањето во вестите на првата програма на Јавниот сервис. Ако минатата недела имаше помал број прилози кои ја фаворизираа власта и конкретно владејачката ВМРО ДПМНЕ, оваа недела бројот на пропагандни прилози (со многу поблаг тон) е само пет од вкупно 55 објавени (2 мај „Локална самоуправа: Обновено уличното осветлување во Охрид“, 3 мај „ЕК за Македонија: Економијата ќе порасне за 3,5% во 2016 и 2017“, 4 мај „ЕУ: Конференција за западен Балкан во Брисел“, 5 мај „Влада: Државни грантови за самовработување“, 5 мај „Вашингтон: Македонија во Клубот за надворешна политика“).

Сепак, вестите и натаму се анахрони и наликуваат на просто речење на информации за дневните настани. Забелешително е дека во овој период, МТВ1 не објави ниту еден прилог за активностите на лидерот на ВМРО ДПМНЕ Никола Груевски, што не беше случај претходно. Телевизијата во вести објави и прилози за најавениот протест во затворот Идризово, за префрлањето на вината мешу функционерите на власта и опозицијата во Министерството за земјоделство во врска со сточната болест јазлеста кожа, додека за протестите и контрасобирите известуваше избалансирано, со подеднаков број прилози и за активностите платформата Протестирам и на здружението ГДОМ. Активностите на опозицијата беа претставени со 3 прилози кои беа реакции на владината политика на задолжувањето и злоупотребите на средства (3 мај „Финансии: Реакции на аукцијата на државни хартии од вредност“, 6 мај „Финансии: Наумов за случувањата на пазарот на капитал“, 7 мај „Земјоделство: Николовски: Има злоупотреба на јапонска помош“).

Користење извори: Најмногу од прилозите (30) се со еден извор на информација. Осум прилози (8) се со три или повеќе извори, но во пет тие се со идентични ставови. Во 4 прилози има два извори, но само во два тие се спротивставени. Во 7 прилози не се посочува конкретен извор на информации, но тие не се манипулативни.

Директни обраќања: Телевизијата објави вкупно три изјави на лидери на политички партии, по едно на лидерот на СДСМ Заев, на ДОМ Поповска и на ДС Трајанов.

Аудиовизуелна презентација: Незначителен е бројот на прилози неделаво во кои има манипулативни елементи (2). Освен прилогот „ЕК за Македонија: Економијата ќе порасне за 3,5% во 2016 и 2017“ (3 мај) каде се презентираат селектирани податоци кои имаат за цел да ја нагласат успешноста на македонската економија, елементи на манипулација има и во прилогот од 4 мај „ЕУ: Конференција за западен Балкан во Брисел“, каде се манипулира со факти, и некритички се прикажува имиџот на министерот за надворешни работи Попоски и на власта воопсто во подобро светло, а воедно Конференцијата на народните партии во Брисел е претставена како извор на официјални ставови на ЕУ.